

Cortal de Tubau

Sant Jaume de Frontanyà

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	El Cortal de Tubau es troba a la zona de Tubau. Al NO es troben els quintars de Tubau; al N, els rasos de Tubau; a l'E, el quintà de Currubí; al SE, el quintà de Caselles; al S, la baga del Molí i al SO, les masies del Prat.
Emplaçament	Accés a partir d'un camí secundari del camí de Tubau, un cop passada la casa de Tubau.
Alçada:	1136

Coordenades:

Latitud:	42.20165
Longitud:	2.04717
UTM Est (X):	421338
UTM Nord (Y):	4672605

Classificació

Número de fitxa	08216 - 23
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Modern
Segle	s.XVIII
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	Edifici ruïnós.
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Observacions protecció:	
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad.: 08215A00400015
Fitxes associades:	

Descripció

Les restes del Cortal de Tubau mostren una edificació de dos cossos, d'uns 225 m² que es troba bastida adossada al marge del terreny per la part posterior. L'estat actual d'enrunament fan difícil l'identificació dels diferents espais. L'edifici principal té planta rectangular d'un sol nivell, amb un annex al costat SO de planta quadrada. La coberta seria a doble vessant amb teula àrab, amb el carener paral·lel a la façana principal, que s'obriria a migdia. Els murs són de paredat comú fet de carreus desbastats i a les cantoneres, carreus més ben acabats.

Observacions:

En la documentació escrita, la masia apareix citada com a *Curtal*, *Cortal* o *Portal*.

Històricament, els cortals eren finques (formades per una masia, construccions annexes i terrenys) dedicades a l'agricultura o la ramaderia. La paraula *cortal* deriva del mot llatí *curtis* que, entre altres, defineix un espai tancat per guardar-hi el bestiar. Es tenen notícies de l'existència de cortals ja en el segle XIV, i és molt probable que encara datin de més antic.

Les edificacions dels cortals primerencs estaven formades per la casa pròpiament dita, la jassa i el corral. La jassa era una construcció de forma allargada i tancada per tres murs, mentre que la quarta paret, orientada al sud, restava oberta. Era l'edifici destinat a guardar-hi el bestiar boví. El corral, en canvi, estava tancat pels quatre costats i només tenia una porta orientada al migdia i estava destinat a tancar-hi el bestiar oví.

Apareix al Catàleg de masies, POUM de Sant Jaume de Frontanyà, aprovat el 18/10/2007.

Història

Durant segles, la petita parròquia de Sant Esteve de Tubau era formada pel mas Tubau, el Cortal de Tubau, el Ras de Tubau (abandonada a inicis del s. XIX), el Molí de Dalt o de Tubau, el Molí de Baix o Molinot, Cal Roma i Cal Pó dels Jeps (més tard coneguda com Cal Jep), totes propietat de la família Tubau.

En un capbreu del priorat de Sant Jaume de Frontanyà del 1790, conservat a l'Arxiu Comarcal del Solsonès, Antoni Tubau i Orriols, hereu del mas Tubau, confessa tenir, entre altres béns immobles, "la Casa, Mas i Heretat Tubau, habitada y affocada, antigament anomenada Rigolf, junt ab los masos Quintana, de la Querosa, de la Canal, del Coll y de la Llossada, deshabitats i rònechs". També confessa tenir "dos casas nomenadas lo Cortal de una y lo Ras de altra, habitadas y affocadas, y umn Molí Fariner".

Els Tubau ja apareixen al fogatge de l'any 1497 i diversa documentació al llarg dels segles, situa els Tubau com una de les famílies més pròsperes de la zona.

Segons l'inventari de béns atorgat l'any 1714 per Marianna Orriols, vidua de l'hereu Jaume Tubau i València, sabem que els Tubau eren propietaris del Cortal de Dalt i el Cortal de Baix, antic molí medieval o

Molinot, (APSJF 1714) habitades per les famílies Puig i Rafart, així com una casa anomenada “el Ras de Tubau” (ACS 1790).

Bibliografia

APSJF (1714) Testaments s. XVIII, núm. 12-a.

ACS (1970), Cabreu del terme i parròquia de Frontanyà, núm. 588.

AHCB (1856) Serveis militars, Registro de las casas de campo de cada Distrito. Ydem de los aforados de Guerra.

LOZANO, E. (2017) El Molí de Tubau a través de la documentació. Estudi històric: Sant Jaume de Frontanyà, segles XVIII-XX. Sense publicar.

